

• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 165 • 15ος ΧΡΟΝΟΣ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2007

ΚΩΔ. 2181

• MONTHLY EDITION • NR. 165 • 15th YEAR • APRIL 2007

COD: 2181

ΔΡΑΣΗ

Εργατοϋπαλληλικό
Κέντρο
Αθίνας

E-mail: eka@otenet.gr
http://www.eka.org.gr

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΝΕΡΟΥ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 2007

Τα τελευταία χρόνια, όλο και πιο συχνά επανέρχεται στην επικαιρότητα το πρόβλημα της έλλειψης του νερού. Σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον, το νερό, η βασική πηγή ζωής, φαίνεται ότι θα αποτελέσει στοιχείο ανταγωνισμού και ίσως περιοριστικό παράγοντα για την βιώσιμη ανάπτυξη στις επόμενες δεκαετίες.

Επίσημα στοιχεία του ΟΗΕ αναφέρουν ότι η κρίση του πόσιμου νερού χαρακτηρίζεται τόσο από τη συνεχιζόμενη μείωση της ποσότητας που διατίθεται, όσο και από την υποβάθμιση της ποιότητάς του. Σήμερα 232 εκατομμύρια άνθρωποι από 26 χώρες του Τρίτου Κόσμου πλήττονται από λειψυδρία, αδυνατώντας να καλύψουν βασικές καθημερινές ανάγκες σε

νερό, και 18 χώρες στην Αφρική και στην Ασία απειλούνται άμεσα, καθώς βρίσκονται σε οριακή κατάσταση από άποψη υδατικών αποθεμάτων. Επιπλέον, προβλέπεται ότι το νερό θα αποτελέσει αιτία διαμάχης και συγκρούσεων μεταξύ γειτονικών χωρών, δεδομένου ότι

περίπου το 40% των κατοίκων της Γης, ζει σε περισσότερες από 200 διακρατικές υδρολογικές λεκάνες, το νερό των οποίων μοιράζονται περισσότερες από δύο σε κάθε περίπτωση χώρες.

Σημειωτέον ότι το 20% του πληθυσμού της Γης αναγκάζεται να πίνει νερό από ρυπασμένες πηγές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, πάνω από 2.000.000 άνθρωποι κάθε χρόνο να πεθαίνουν από ασθένειες που σχετίζονται με αυτό (έλλειψη - ακαταλληλότητα νερού).

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Αναφοράς • Συνεχίζεται η καταστροφή δασικών εκτάσεων στον κόσμο • Οδηγός εφαρμογής του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών στην Ελλάδα • Χειμώνας 2007: Ο πιο θερμός από το 1880

IN THIS ISSUE

• 22 March 2007: World Water Day • Three new Community Reference Lab • Shortage of water is not only due to climate conditions • The deforestation is still going on • Guide for the implementation of the Trade Emissions System in Greece • Winter 2007: The warmest since 1880

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Η ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ*

Η φετινή παγκόσμια ημέρα του νερού βρίσκει τη πατρίδα μας και τον Πλανήτη ολόκληρο σε μια από τις πιο ακραίες κλιματολογικές καταστάσεις.

Στη χώρα μας η κατάσταση αυτή εκδηλώνεται με τις υψηλότερες θερμοκρασίες των τελευταίων 40 χρόνων, με περιορισμένες βροχοπτώσεις που εκδηλώθηκαν με σφοδρές καταιγίδες, με έλλειψη χιονοπτώσεων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα μικρές παροχές σε ποτάμια, μικρά αποθέματα νερού σε λίμνες, φράγματα και υδροφόρους ορίζοντες. Μπροστά σ' αυτή τη κατάσταση έχουμε εξαγγελίες της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας. Μέτρα πυροσβεστικά και αναποτελεσματικά σε σχέση με την αντιμετώπιση της πυροπροστασίας των δασών, αφού δεν γίνεται καμία δαπάνη για προληπτικά μέτρα και δεν προωθούνται οι Δασικοί Χάρτες και το Δασολόγιο προς δόξα των εμπόρων γης.

Μέτρα αναποτελεσματικά σ' ότι αφορά στη διαχείριση των υδατικών πόρων αφού δεν προωθείται:

- Ο νέος νόμος που μετέφερε το αντικείμενο της διαχείρισης των υδατικών πόρων στο ΥΠΕΧΩΔΕ όχι μόνο παραμένει ανενεργός και ανεφάρμοστος αλλά δημιούργησε λειτουργικά προβλήματα και σε άλλους φορείς που ασχολούνταν με την υδατική πολιτική (π.χ. Γεωργίας, Υπ. Ανάπτυξης, ΙΓΜΕ, ΔΕΗ, ΕΜΥ κ.α.).
- Η διαχειριστική πολιτική με την εφαρμογή διαχειριστικών μελετών και προτύπων.
- Οι όποιες θετικές διατάξεις της Οδηγίας 2000/60 της Οδηγίας που προέβλεπαν κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμό στο τεχνικό επίπεδο των διαχειριστικών μεθόδων και πολιτική ανάπτυξη των υδατικών πόρων παραμένουν ανενεργές με αποτέλεσμα η χώρα να βρίσκεται ήδη κατηγορούμενη για τρεις σοβαρές νομοθετικές παραλείψεις στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο.

Επίσης:

- Με την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής που ακολουθείται και στην αξιοποίηση των υδατικών πόρων (ιδιωτικοποίηση ΕΥΔΑΠ) υπήρξε αλόγιστη αύξηση στη κατανάλωση και υπέρογκη αύξηση της τιμής του νερού (ακόμη και σε περιόδους μεγάλης επάρκειας υδατικών αποθεμάτων), προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι χρηματιστηριακές σκοπιμότητες της εταιρείας.
- Στην ίδια λογική με έκτακτα τιμολογιακά μέτρα επιχειρείται η συγκράτηση ή η μείωση της κατανάλωσης στην οικιακή χρήση του νερού στις πόλεις και στην αγροτική χρήση του στην περιφέρεια, όταν παραμένουν

στο απυρόβλητο οι υδροφόρες βιομηχανικές εγκαταστάσεις, οι μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και φυτεύονται γήπεδα γκολφ που απαιτούν τεράστιες καταναλώσεις νερού ακόμη και σε ξηροθερμικές περιοχές.

Μπροστά σ' αυτή τη κατάσταση το ΕΚΑ που επανειλημμένα με πρωτοβουλίες της Γραμματείας

Περιβάλλοντος έχει δείξει την οικολογική του ευαισθησία, θεωρεί ότι η λειψυδρία δεν είναι απλά ένα κλιματολογικό φαινόμενο αλλά το αποκορύφωμα μιας ασύδοτης εκμετάλλευσης των υδατικών πόρων που συνεχώς οξύνεται στο πλαίσιο μιας νεοφιλελεύθερης πολιτικής που θα οδηγήσει στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και στην απερίθωσή της Πατρίδας μας.

Απαιτούμε άμεση εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης διαχειριστικής πολιτικής που θα έχει στο κέντρο της προσοχής της το φυσικό περιβάλλον και τις ανάγκες του ανθρώπου που δεν θα θεωρεί το νερό ένα ακόμη εμπορευματικό αγαθό αλλά ένα φυσικό πόρο και μάλιστα σε χωροχρονική ανεπάρκεια στη χώρα μας.

*Δελτίο Τύπου ΕΚΑ

Τρία νέα Κοινοτικά Εργαστήρια Αναφοράς (ΚΕΑ)

Η ασφάλεια και η ποιότητα των τροφίμων και των ζωοτροφών αποτελούν θέματα που απασχολούν ολοένα και περισσότερο το κοινό και η έρευνα διαδραματίζει συνεχώς περισσότερο σημαντικό ρόλο στον τομέα αυτό για να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιουργεί τρία εργαστήρια στο Geel του Βελγίου για να υποστηρίξει τις εθνικές αρχές στις προσπάθειές τους να εξασφαλίσουν ότι τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές δεν θα περιέχουν επικίνδυνες ουσίες. Τα τρία Κοινοτικά Εργαστήρια Αναφοράς αφορούν τα βαρέα μέταλλα, τις μυκοτοξίνες και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες (ΡΑΗ). Τα βαρέα μέταλλα, οι μυκοτοξίνες και οι πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες είναι ουσίες με δυνητικά επιβλαβείς συνέπειες για την υγεία, και οι οποίες ενδέχεται να περιέχονται στα τρόφιμα. Αυτά τα εργαστήρια θα επικυρώσουν τις μεθόδους δοκιμής, θα αναπτύξουν υλικά και μετρήσεις αναφοράς και θα παρέχουν κατάρτιση και άλλα εργαλεία σε εθνικά εργαστήρια έτσι ώστε τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές να παραμείνουν ασφαλή σε όλη την ΕΕ.

Τα τρία ΚΕΑ θα λειτουργούν στο Ινστιτούτο Υλικών και Μετρήσεων Αναφοράς για:

- **Βαρέα μέταλλα:** αυτές οι ουσίες υπάρχουν σε όλα τα τρόφιμα. Ορισμένα είναι σημαντικά για τη διατροφή μας, άλλα όμως, όπως είναι ο μόλυβδος, το κάδμιο και ο υδράργυρος, δεν έχουν διατροφική αξία και μπορούν πράγματι σε ορισμένες περιπτώσεις να προκαλέσουν σοβαρές ασθένειες, όπως είναι ο καρκίνος, ή να καταστρέψουν το κεντρικό νευρικό σύστημα.

- **Μυκοτοξίνες:** πρόκειται για ουσίες που παράγονται από μύκητες που αναπτύσσονται στα τρόφιμα και στις ζωοτροφές. Από εκτιμήσεις προκύπτει ότι έως και το 20% των προϊόντων τροφίμων ενδέχεται να περιέχουν μυκοτοξίνες, οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν τόσο ελαφριές όσο και σοβαρές ασθένειες.

- **Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (ΡΑΗ):** πρόκειται για ενώσεις που μπορούν να εισέλθουν στα τρόφιμα κατά την παραγωγική διαδικασία. Ορισμένες από τις ενώσεις μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο ή μετάλλαξη του DNA.

Μέσω των κοινοτικών και εθνικών εργαστηρίων αναφοράς θα λειτουργεί ένα σύστημα με το οποίο θα ελέγχεται αποτελεσματικά αν η παρουσία αυτών των ουσιών διατηρείται κάτω από τις οριακές τιμές που ορίζονται ως ασφαλείς από τη νομοθεσία.

Αυτά τα τρία ΚΕΑ εξασφαλίζουν ότι οι δοκιμές αυτών των ουσιών διενεργούνται με αξιόπιστα πρότυπα σε όλη την τροφική αλυσίδα. Για να επιτευχθεί αυτό, θα παρέχουν πληροφορίες, κατάρτιση και υποστήριξη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στους εθνικούς αρμόδιους φορείς και στη βιομηχανία τροφίμων και ζωοτροφών σχετικά με την παρουσία των τριών ουσιών. Τα ΚΕΑ θα επικυρώνουν τις μεθόδους για την ανίχνευση και την παρακολούθηση των εντοπισμένων κινδύνων στα τρόφιμα και θα διοργανώνουν συγκριτικές δοκιμές έτσι ώστε τα εθνικά εργαστήρια να μπορούν να προβούν στη συγκριτική αξιολόγηση των δυνατοτήτων τους. Συνεπώς, τα ΚΕΑ συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των ευρωπαϊών καταναλωτών στο συνολικό σύστημα που εφαρμόζεται για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των τροφίμων τους.

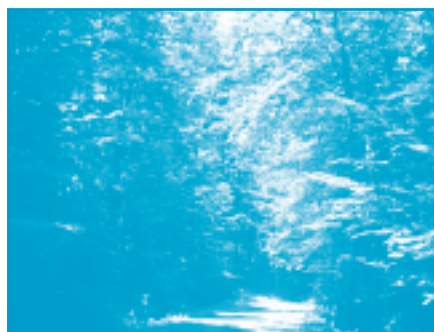
Τα ΚΕΑ δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της ΕΕ για να καταστεί πιο αποδοτικό το κανονιστικό σύστημα της ΕΕ με το ίδιο υψηλό επίπεδο επίδοσης των εργαστηρίων σε όλη την ΕΕ.

Συνεχίζεται η καταστροφή δασικών εκτάσεων στον κόσμο

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), προειδοποιεί ότι η απώλεια δασικών εκτάσεων στον κόσμο συνεχίζεται παρά μια μικρή μείωση που σημειώθηκε από το 2000. Επίσης σημειώνει ότι αυξάνονται τα στοιχεία που δείχνουν ότι οι κλιματικές αλλαγές θα έχουν αντίκτυπο στα δάση παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται παγκοσμίως για τη μείωση της εκπομπής των αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Σύμφωνα με τη φετινή έκθεση για τα δάση σε ολόκληρο τον κόσμο το σύνολο των δασικών εκτάσεων μειώθηκε κατά 3% μεταξύ του 1990 και του 2005, δηλαδή υπήρξε μείωση 0,2% ανά έτος. Παρά το γεγονός ότι η απώλεια δασικών εκτάσεων μειώθηκε ελάχιστα από το 2000 χάρη στις αναδασώσεις και στη φυσική επέκταση των δασών, η αποψίλωση συνεχίζεται παγκοσμίως σε ανησυχητικά επίπεδα κατά περίπου 130 εκατομμύρια στρέμματα ετησίως.

Παγκοσμίως υπάρχουν τώρα λιγότερα από 40 δισεκατομμύρια στρέμματα δάσους, τα οποία καλύπτουν περίπου το 30% της στεριάς. Μολονότι η υλοτόμηση, οι συγκρούσεις και η φτώχεια συνιστούν ορισμένες

από τις μεγαλύτερες απειλές για τα δάση, «αυξάνονται τα στοιχεία που δείχνουν ότι τα δάση θα επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από τις κλιματικές αλλαγές», υπογραμμίζεται επίσης στην έκθεση.

«Οι φωτιές στα δάση μπορεί να γίνουν πιο δριμυιές αν το παγκόσμιο κλίμα συνεχίσει να γίνεται θερμότερο και πιο ευμετάβλητο», επισημαίνεται στην έκθεση, όπου προστίθεται ότι «μετά την ισχύ του το Φεβρουάριο του 2005, η εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο και των μηχανισμών του κερδίζει αργά σε ορμή, αλλά ο αντίκτυπος που είχε στον τομέα των δασών ήταν μικρός».

Οι συντάκτες της έκθεσης συμπεραίνουν τέλος ότι μολονότι σημειώνεται πρόοδος, αυτή είναι ανομοιογενής, και εξηγούν ότι αν και η Ευρώπη πλησιάζει στην επίτευξη μιας πολιτικής διαχείρισης των δασών που συμβάλλει στη βιωσιμότητά τους, η Λατινική Αμερική και η Αφρική συνεχίζουν να χάνουν δασικές εκτάσεις με ανησυχητικό ρυθμό.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Οδηγός εφαρμογής του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών στην Ελλάδα

Έκδοση ΚΑΠΕ CRES

Για την επίτευξη των στόχων που θέτει το Πρωτόκολλο του Κιότο, μια χώρα μπορεί είτε να χρησιμοποιήσει εγχώριες πολιτικές και μέτρα για να μειώσει τις εκπομπές της, είτε να χρησιμοποιήσει παράλληλα και κάποιους από τους τρεις «ευέλικτους μηχανισμούς» που προβλέπονται από το Πρωτόκολλο: την από Κοινού Εφαρμογή (Joint Implementation/JI), το Μηχανισμό Καθαρής Ανάπτυξης (Clean Development Mechanism/CDM) και την Εμπορία Εκπομπών (Emissions Trading/ET).

Η Εμπορία Εκπομπών (Emissions Trading/ET) αποτελεί ένα από τα σημαντικά εργαλεία, που προβλέπονται από το Πρωτόκολλο του Κιότο. Η εφαρμογή του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) σε διεθνή κλίμακα, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο, αναμένεται να ξεκινήσει το 2008. Μέχρι τότε, η Ε.Ε. θεωρώντας σημαντική την απόκτηση από τα Κράτη - Μέλη εμπειρίας καθιέρωσε το δικό της ΣΕΔΕ, προκειμένου να προωθηθεί η μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο οικονομικό αποδοτικό. Το Κοινοτικό αυτό σύστημα σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές και μέτρα εκτιμάται, ότι θα αποτελέσει τμήμα της στρατηγικής της Ε.Ε. στην κατεύθυνση της εκπλήρωσης των δεσμεύσεών της και κατά συνέπεια και των Κρατών - Μελών που την αποτελούν. Στο πλαίσιο αυτό, το 6ο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, αναγνωρίζει ότι η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί για μείωση των εκπομπών κατά 8% (την περίοδο 2008-2012) σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, αλλά και ότι μακροπρόθεσμα οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου θα χρειαστεί να μειωθούν κατά 70% περίπου σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Η έκδοση αυτή αποτελεί μέρος μιας σειράς τεσσάρων Οδηγών που προβλέπονται στο πλαίσιο του έργου με τίτλο «**Applying European Emissions Trading & Renewable Energy Support Mechanisms in the Greek Electricity Sector (ETRES)**». Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE-Περιβάλλον της Γενικής Δ/νσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και υποστηρίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Δικαιούχος του έργου είναι το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), ενώ συμμετέχουν επίσης, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), το εργαστήριο E³M Lab του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) και ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτροπαραγωγών από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΣΗΑΠΕ).

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ Από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο

Χειμώνας 2007: Ο πιο θερμός από το 1880

Ο πιο θερμός χειμώνας στον κόσμο τα τελευταία εκατό -και πλέον- χρόνια είναι αυτός που τελειώνει, σύμφωνα με την αμερικανική Εθνική Υπηρεσία Ωκεανών και Ατμόσφαιρας (NOAA), η οποία συγκεντρώνει τα σχετικά στατιστικά στοιχεία. Η NOAA ανακοίνωσε ότι η μέση θερμοκρασία στο έδαφος και στην επιφάνεια των ωκεανών από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Φεβρουάριο ήταν η υψηλότερη αφότου άρχισε η καταγραφή των σχετικών στοιχείων, το 1880. Ως παράγοντες που συνέβαλαν είναι η μακροπρόθεσμη τάση για υψηλότερες θερμοκρασίες και το φαινόμενο Ελ Νίνιο στον Ειρηνικό.

Ο επόμενος πιο θερμός χειμώνας ήταν του 2004 και ο τρίτος θερμότερος ήταν το 1998. Καταγράφοντας τη μακροπρόθεσμη τάση και τις αλλαγές, είμαστε σε θέση να αντιληφθούμε καλύτερα την φυσική και ανθρωπογενή κλιματική αλλαγή. Η μέση θερμοκρασία από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Φεβρουάριο ήταν κατά 0,7 βαθμούς Κελσίου πάνω από τον μέσο όρο του 20ου αιώνα, σύμφωνα με τα στοιχεία της αμερικανικής υπηρεσίας. Υψηλότερες από το μέσο όρο θερμοκρασίες καταγράφηκαν αυτούς τους μήνες στην Ευρώπη, στην Ασία, στη δυτική Αφρική, τη νοτιοανατολική Βραζιλία και το βορειοανατολικό τμήμα των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ πιο ψυχροί από τον μέσο όρο ήταν οι μήνες αυτοί σε ορισμένα τμήματα της Σαουδικής Αραβίας και στις κεντρικές Πολιτείες των ΗΠΑ.

Ιδιοκτήτης: ΕΚΑ • Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος ΕΚΑ • Την "ΔΡΑΣΗ" επιμελείται η υπεύθυνη του Τμήματος Περιβάλλοντος και Διεθνών Σχέσεων Δρ Χριστίνα Θεοχάρη. • Τιμή Τεύχους 0.5 ευρώ.

Διεύθυνση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B, 104 33 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210 88 36 917, 210 88 41 818, FAX: 210 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.